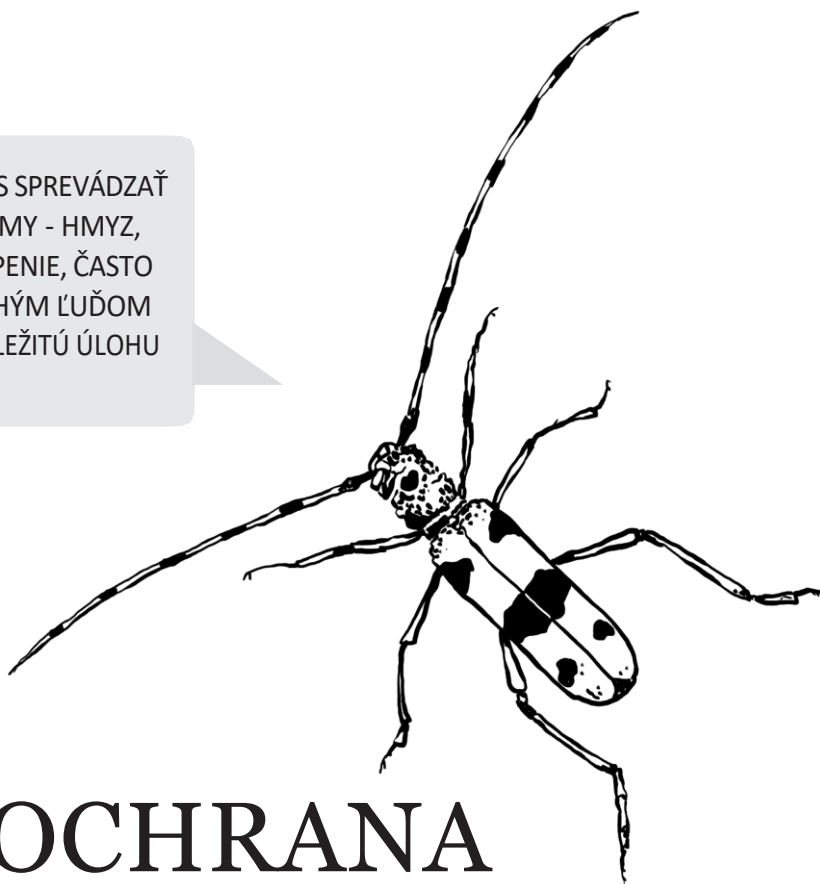

AHOJ, SOM FUZÁČ ALPSKÝ A BUDEM VÁS SPREVÁDZAŤ TOUTO KAPITOLOU. NAPRIEK TOMU, ŽE MY - HMYZ, MÁME NA ZEMI NAJPOČETNEJŠIE ZASTÚPENIE, ČASTO SA NA NÁS ZABÚDA, DOKONCA SA MNOHÝM ĽUĐOM HNUSÍME. ZOHRÁVAME PRI TOM VEĽMI DÔLEŽITÚ ÚLOHU PRI OCHRANE PRÍRODY.

5) ZELEŇ A OCHRANA PRÍRODY

Zeleň, či už v meste alebo vo voľnej prírode, je dôležitou súčasťou nášho života. Má veľa dôležitých funkcií: produkuje kyslík potrebný pre život, počas horúceho leta poskytuje tieň (v mestách znižuje teplotu až o jeden stupeň Celzia!), je potravou a úkrytom pre rôzne živočíchy a má aj ďalšiu významnú funkciu – estetickú. Tú oceňujú nielen umelci ako inšpiráciu pre svoje diela, ale aj ľudia, ktorí si len tak chcú oddýchnuť a pokochať sa kúskom prírody okolo seba. Zároveň je dôležité uvedomiť si, že nie vždy je pravidlom „čo poznáme, to chránime“. To, že poznáme mená rastlín a živočíchov, ešte neznamená, že si k nim vytvoríme hlboký vzťah a potrebu chrániť ich. Je dôležité poznať aj vzájomné vzťahy v prírode, vrátane toho, ako do nej zasahuje človek svojou činnosťou.

Túto tému vypracovali:

Uvedte mená všetkých ľudí, ktorí sa podieľali na vypracovaní tejto časti auditu.

Audit bol spracovaný v mesiaci:

v roku:

VIETE, ŽE...

- vedci opísali zatiaľ asi 1,8 milióna druhov organizmov, ale podľa odhadov je ich na Zemi omnoho viac (asi 15 miliónov)? Z nich denne vyhynie jeden druh.
- existujú tzv. červené knihy, v ktorých sú uvedené ohrozené rastliny a živočíchy? Najväčším nepriateľom ohrozených rastlín a živočíchov je človek a jeho bezohľadné správanie.
- na svete je okolo 120 000 rezervácií a iných chránených území, ktoré zaberajú 13,9 % (na Slovensku až 24 %) zemského povrchu? Nie všetky tieto územia sú však reálne chránené, niektoré sú vyhlásené len na papieri a ich ochrana v reálnom živote chýba.
- dospelý strom vyprodukuje počas jedného letného dňa 1 m³ kyslíka, čo je dvojnásobok toho, čo za deň spotrebuje dospelý človek?

Čím začať? Vyplňte nasledujúcu tabuľku:

OTÁZKA	ODPOVEĎ	Doplňujúce informácie
Je v škole v každom vhodnom priestore interiérová zeleň?		
Rozmnožuje si interiérové kvety v škole sami?		
Sú rastliny pestované v škole zdravé, pekné, pravidelne zalievané?		
Kto sa o zeleň v interiéri stará počas školského roka a ako je to cez prázdniny?		
Stará sa škola o chránené územie vo svojom okolí?		
Zriadila škola vo svojom okolí tzv. územie chránené školou? Je to územie, o ktoré sa škola stará, ale nemusí mať zároveň legislatívnu ochranu. Škola si toto územie často „adoptuje“ neformálne, ale je vhodné sa na týchto svojich aktivitách dohodnúť aj s majiteľom pozemku a prevziať tak oficiálny patronát.		
Je škola vertikálne zazelenená, resp. bola k múrom školy zasadená vertikálna zeleň? Vertikálne zazeleňovanie znamená, že si môžeme kus prírody pripevniť aj na stenu našej školy.		
Má škola zelené strechy, resp. pracuje škola na rekonštrukcii striech školských budov s využitím technológií zelených striech? Zelené strechy sú také strechy, ktoré sa využívajú ako záhrady, a tým prispievajú k zlepšeniu stavu prostredia.		

Tabuľka pokračuje na nasledujúcej strane.

OTÁZKA	ODPOVEĎ	Doplňujúce informácie
Je v škole v každom vhodnom priestore interiérová zeleň?		
Zlepšuje škola podmienky pre voľne žijúce a domáce živočíchy v areáli školy a v okolí? Napr.:		
...osadzuje vtáčie krmidlá?		
...osadzuje vtáčie búdky?		
...čistí studničky?		
...čistí vodné toky?		
...stará sa pravidelne o zvierá v útulku?		
...prenáša žaby počas jarného ťahu?		
...vysádza každoročne stromy vo vhodných lokalitách, po dohode s obecným úradom?		

UČILI STE SA? O zeleni, jej význame a dôležitosti ochrany prírody by ste sa mali učiť na viacerých vyučovacích hodinách. Uveďte príklady, čo ste sa dozvedeli o tejto téme:

Vyučovací predmet	Čo ste sa dozvedeli

POKÚSTE SA ZISTIŤ!

Máte v škole zavedené tradičné akcie, zamerané na spoznávanie prírody a jej ochranu? Ak áno, popíšte ich. (napr. deň Zeme, deň vtákov, exkurzie v lese)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

TIP

Priemerný žiak trávi v škole asi 8 hodín denne. Ak odpočítame spánok, znamená to polovicu dňa! Preto by vás malo zaujímať prostredie, v ktorom tento čas trávite. Urobte si v škole (v triede) anketu, či sa vašim spolužiakom páči prostredie školského areálu. Ak áno, čo sa im páči, ak nie, čo sa im nepáči. Zároveň pripojte návrhy na zmenu.

V prípade, že máte k dispozícii **školský pozemok**, vyplňte nasledujúcu tabuľku:

OTÁZKA	ODPOVEĎ	Doplňujúce informácie
Kto sa stará o školský pozemok?		Ak áno, ako ho využívate? Je prístupné aj po vyučovaní?
Máte v areáli školy školské ihrisko?		Ak áno, využívate ju?
Nachádza sa v areáli školy externá učebná plocha (skleník, záhrada, miesto, kde sa robí nejaký výskum, ekoplocha a pod.)?		Ak áno, využívate ju?
Nachádza sa v areáli školy učebňa v prírode?		
Má škola skleník na pestovanie (príp. rozmnožovanie) okrasných a/alebo úžitkových rastlín?		
Pestuje si škola na školskom pozemku zeleninu, ovocie, bylinky pre svoje potreby?		
Pestuje škola cieľavedome na svojom pozemku regionálne druhy drevín (borovicu, buk, dub, smrek, topoľ, orech, jabloň, čerešňu a pod.)?		
Aké druhy živočíchov viete pozorovať na vašom školskom pozemku?		
Má škola na svojom pozemku vytvorené priestory na sledovanie biodiverzity? Napr.:		
...motýlia záhrada?		
...hmyzí hotel?		
...včielkové stienky? / Múrik z nepálenej tehly, slúžiaci ako náhradné hniezdisko pre rôzne opeľovače a dravý hmyz.		
...kryty pre ježov?		
..úkryty pre netopierov?		
...vtáacie búdky?		

Tabuľka pokračuje na nasledujúcej strane.

OTÁZKA	ODPOVEĎ	Doplňujúce informácie
...jašteričiu stienku?		
....iné?		
Má škola v rámci areálu vytvorený náučný chodník, alebo sú dreviny a rastliny označené menovkami?		
Máte vytvorenú záhradu, ktorá učí? / <i>Tvorí ju záhradné prvky, na ktorých môžete vyučovať aj iné ako len biologické predmety. Viac informácií nájdete na www.zahradaktorauci.sk</i>		

Keď zistíte, čo všetko máte vo svojom areáli, bude sa vám lepšie rozhodovať, ako si nastaviť akčný plán. Prítomnosť zelene nemusí mať len estetický efekt – ovocie zo stromov môžete zjesť alebo si z nich niečo uvariť, konáre stromov vám v horúcom letnom období môžu poskytnúť tieň, kríky môžu byť prístekom pre rôzne druhy zvierat a pod. Preto sa pokúste zistiť, ako na tom ste a čo by ste mohli vylepšiť.

Prehľad prírodného prostredia v areáli školy	Počet žiakov a zamestnancov školy:	
Druh zelene	počet m ² počet kusov	počet m ² počet ks na 1 osobu
Trávnatá plocha/z toho plocha trávnateho ihriska (m ²)		
Plocha krov (m ²)		
Sad (m ²)		
Vodná plocha (m ²)		
Obrábaná plocha, záhony, roľa (m ²)		
Ovocné stromy (ks)		
Ostatné listnaté stromy (ks)		
Ihličnaté stromy (ks)		
Iné:		

ZHRNUTIE

NA ZÁKLADE ZISTENÝCH ÚDAJOV VYPLŇTE TABUĽKU.

Do ľavého stĺpca doplňte, čo robí vaša škola v prospech zelene a ochrany prírody.

Do pravého stĺpca vpíšte postrehy o tom, aké má vaša škola rezervy, v ktorých by sa mohla zlepšiť.

Tabuľka vám pomôže pri príprave environmentálneho akčného plánu.

[illegible]

POZNÁMKY: